

После продаје Нафтне индустрије Србије без тендера, држава сличну праксу користи и у пословима који би могли да доведу до приватизације Електропривреде Србије. ЕПС је у тренутку када су у току два велика тендера за градњу електрана потписао с једним од учесника на њима, немачком фирмом RWE, Меморандум о разумевању о градњи електрана у Србији и Републици Српској.

Документ је потписан током посете председника Бориса Тадића Немачкој. Меморандум се односи на градњу хидроелектрана на Дунаву, Великој Морави и Дрини, укупне снаге 3.000 мегавата и вредности више од пет милијарди евра.

Многи ће поредити овај меморандум и међудржавни споразум о сарадњи Србије и Русије у области нафте и гаса, којим је договорена продаја 51 одсто акција НИС-а. На почетку треба рећи да није реч о обавезујућем уговору, већ о класичној форми у којој две стране изражавају заинтересованост да обаве одређене послове. ЕПС је потписао више таквих докумената, али ниједан није помињао конкретне и велике пројекте као овај с Немцима. Али овај је потписан са једним од кандидата из уже конкуренције на тендеру за градњу трећег блока у ТЕНТ-у Б, снаге 700 мегавата. Тендер је већ увелико у току, а процењена вредност овог посла је 800-900 милиона евра. Меморандум се у делу Дрине односи на пројекат „Горња Дрина“, градњу четири хидроелектране вредности пола милијарде евра. Електропривреда Републике Српске и ЕПС већ су формирале заједничко предузеће, а неколико страних компанија је желело да буде партнер српским електропривредама.

Пројекти реверзибилне хидроелектране „Ђердап 3“ и енергетског и привредног искоришћења Велике Мораве су „на дугом штапу“, односно потребно је урадити још доста анализа пре градње.

Милан Ковачевић, консултант за страна улагања, каже да је садашња власт повукла овакав потез охрабрена продајом НИС-а испод жита. „Тешко је проценити с економске тачке да ли је реч о повољном аранжману јер је све урађено без јавности, конкуренције, тендера“, објашњава Ковачевић. Штета је, додаје он, што се у чисто економске ствари меша политика. Из тога, наводи, обично не изађе много доброг.

Треба подсетити да је немачка компанија већ једном пробала да на мала врата уђе у

ЕПС. У 2005. години документ је био пред потписивањем, али ДСС је био против. У нацрту меморандума је писало да је RWE разговарао са члановима владе „са крајњим циљем да у будућности постане преферирани стратешки партнер“ ЕПС-а. Наведена је и градња нових електрана, и то „Колубаре Б“ и „Јужне Србије“, на граници са Косметом. Истина, и Руси су почетком прошле године пробали нешто слично, али није им успело иако је тадашње руководство ЕПС-а било из ДСС-а. Сада су на челу ЕПС-а кадрови ДС-а.

Увлачење политике у договор с руским „Гаспромом“ и немачком фирмом RWE не мора, према мишљењу стручњака, обавезно да доведе до лоших резултата за Србију. Напротив. Они сматрају да је реч о великим партнерима и пројектима који ће донети много доброг, али наглашавају да је конкретизација послова с „Гаспромом“ показала да је српска страна могла да прође боље, да добије више пара за 51 одсто НИС-а, веће инвестиције, подједнак удео у заједничком предузећу за гасовод „Јужни ток“ и складиште гаса „Банатски двор“.

Немачки RWE одлучиће о томе да ли ће и колико инвестирати у изградњу хидроелектрана у Србији након израде студија изводљивости за пројекте на Дунаву, Великој Морави и Дрини, речено је Бети у RWE. Представница за медије RWE Анет Урбацка рекла је да потписивање меморандума омогућава да ускоро почне израда студија којима ће се утврдити који су пројекти на три планиране локације најприхватљивији. Немачки економски аналитичари наводе да је RWE стратегију раста усмерио према источној Европи.

После потписивања меморандума, Драгомир Марковић, генерални директор ЕПС-а, изјавио је Фонету да укупна вредност свих тих пројеката у коначном обиму, јер је то дуготрајан процес, превазилази пет милијарди евра. Он се нада да ће реализација ових пројеката, пре свега израде студија и анализа, почети већ ове године.

(Блиц)